

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

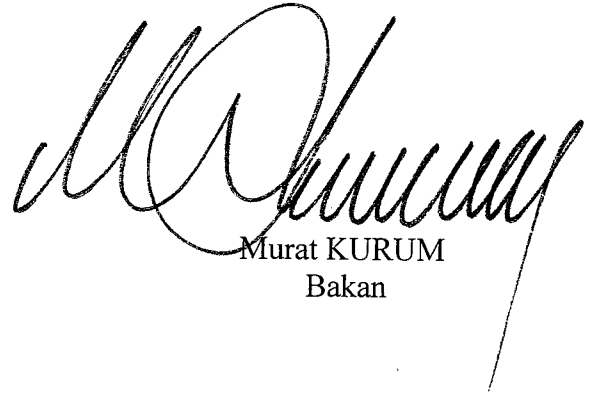
Sayı :30824082-610-13094613
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET TUNCAY ÖZKAN'IN
TBMM 7/24802 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Gediz Nehri, Batı Anadolu'nun en önemli su kaynaklarından biri olup, İzmir başta olmak üzere birçok yerleşim yerini etkilemektedir. Ancak, yıllardır süregelen sanayi, tarım ve evsel atık kaynaklı kirlilik nedeniyle nehir ciddi çevresel tehditlerle karşı karşıyadır. Tarımsal ilaçlar, sanayi atıkları ve düzensiz yerleşimlerden kaynaklanan atıklar su kalitesini bozmakta, tarım arazilerini ve ekosistemi olumsuz etkilemektedir. Bu durum hem bölgedeki biyolojik çeşitliliği tehdit etmekte hem de halk sağlığı açısından büyük risk oluşturmaktadır.

Bu çerçevede:

- 1- Gediz Nehri'ndeki kirliliğin önlenmesi için bakanlığınız tarafından yürütülen mevcut çalışmalar nelerdir?
- 2- Nehir üzerindeki sanayi tesisleri ve yerleşim alanlarından kaynaklanan kirliliğin önlenmesi için son beş yılda kaç denetim gerçekleştirilmiş, bu denetimler sonucunda hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 3- Gediz Nehri'nin su kalitesinin iyileştirilmesi için bir rehabilitasyon veya temizlik projesi planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa bu projelerin içeriği ve bütçesi nedir?
- 4- İzmir Körfezi'ne dökülen Gediz Nehri'nin neden olduğu kirliliğin önlenmesi için özel bir çalışma yürütülmekte midir?
- 5- Gediz Nehri'nden sulama amaçlı su kullanan çiftçilere yönelik bir su kalite izleme programı var mıdır? Varsa, son yıllarda elde edilen veriler ne göstermektedir?
- 6- Gediz Nehri'nin korunmasına yönelik yerel yönetimlerle iş birliği yapılarak herhangi bir ortak eylem planı hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa, bu planın kapsamı nedir?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca 2014 yılından beri Ergene, Gediz, Bakırçay, Küçük Menderes, Sakarya ve Susurluk Havzaları'nda Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı yürütülmektedir. Program kapsamında Gediz Havzası'nda çeşitli noktalarda izleme çalışması yapılmıştır. Analiz sonuçları ve Havza Raporu Sürekli İzleme Merkezi web sayfasında yayımlanmaktadır. Aynı zamanda sonuçlar taşra teşkilatımız ile ilgili birimlerimize gönderilmiştir.

Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız Sürekli İzleme Merkezi (SİM) veri tabanına aktarılmaktadır. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılmaktadır. Gediz Havzası'nda Sürekli Atıksu İzleme Sistemi (SAİS) ile izlenen 21 adet atıksu arıtma tesisi mevcuttur.

Çevre Mevzuatı kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekipleri tarafından yapılan denetimlerde, Kanun'da belirtilen gerekliliklere uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda tesis veya faaliyetlere idari yaptırımlar uygulanmakta; çevre ve insan sağlığı için tehlike oluşturan tesis ya da faaliyetler ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bununla birlikte çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında, Cumhuriyet Savcılıkları'na suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bu doğrultuda, Gediz Havzası'nda 01.01.2020 tarihinden günümüze dek 12.578 denetim gerçekleştirilmiş olup 2872 sayılı Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 834 tesise toplamda 231.578.599,34 TL idari para cezası verilmiş ve 101 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

Kirletici kaynakların kontrol altına alınarak su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla alıcı ortamda ve kirletici kaynaklardaki izlemelerimize ve denetimlerimize titizlikle devam edilmektedir.